

Právna pomoc

Autor obsahu

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters) Estónsko

1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

V občianskoprávných a správnych veciach sa trovy konania skladajú z poplatku do štátneho rozpočtu a zábezpeky, nákladov súvisiacich s poskytovaním dôkazov (napr. náklady spojené s predvolaním svedka a náklady na znalca) a nákladov, ktoré vznikli účastníkom konania a ich zástupcom (súdne poplatky, cestovné výdavky atď.). Trovy konania musí v priebehu konania znášať účastník konania, ktorý žiada o vykonanie procesného úkonu zahŕňajúceho náklady. Pri podaní odvolania alebo sťažnosti musí teda žalobca alebo navrhovateľ zaplatiť poplatok do štátneho rozpočtu, zatiaľ čo poplatky za svedka alebo znalca musí vopred zaplatiť účastník konania, ktorý chce predvolať svedka alebo pribrať znalca. Každý účastník konania musí zaplatiť odmenu svojmu zástupcovi.

Na konci konania sa účastníkovi konania, ktorý vo veci nemal úspech, zvyčajne nariadi, aby nahradila náklady, ktoré vznikli protistrane v priebehu konania. V občianskoprávnom konaní má zamietnutie odvolania zvyčajne za následok povinnosť žalobcu nahradiť žalovanému náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti so súdnym konaním; naopak, ak je odvolanie úspešné, odporca je povinný nahradiť náklady, ktoré vznikli žalobcovi. V prípadoch, keď sa dosiahne kompromis, sa náklady zvyčajne rozdelia podľa tohto kompromisu.

2 Čo presne je právna pomoc?

Štátna právna pomoc

Štátna právna pomoc je poskytnutie právnych služieb advokáta na náklady štátu, pokiaľ ide o zastupovanie osoby v súdnom alebo inom konaní, vypracovanie právneho dokumentu alebo poskytnutie iného právneho poradenstva alebo zastupovania. Štátna právna pomoc je určená predovšetkým fyzickým osobám, ktoré vzhľadom na svoju finančnú situáciu nie sú schopné zaplatiť za profesionálne právne služby. Štátnu právnu pomoc poskytujú advokáti. Pri rozhodovaní o žiadosti o štátnu právnu pomoc súd posudzuje finančnú situáciu žiadateľa, vyhliadky na úspech jeho nároku (sťažnosti, žaloby, návrhu) a význam danej veci pre žiadateľa. Zástupca sa ustanovuje v rámci štátneho systému právnej pomoci bez ohľadu na finančnú situáciu žiadateľa v prípadoch, keď je takéto ustanovenie povinné (napr. pre podozrivé alebo obvinené osoby v trestnom konaní), ale aj v prípadoch, keď to súd považuje za nevyhnutné na ochranu záujmov osoby.

Podmienky a postup získania štátnej právnej pomoci sú stanovené v zákone o štátom financovanej právnej pomoci (*riigi õigusabi seadus*) (<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/518122023002/consolide>).

Okrem toho sa všetkým osobám žijúcim v Estónsku s priemerným hrubým príjmom do 1 200 EUR za štvrtrok predchádzajúci podaniu žiadosti poskytuje úvodné poradenstvo s podporou štátu. Výnimkou sú rodinné veci týkajúce sa práv dieťaťa, kde je hranica hrubého príjmu 2 000 EUR. Horná hranica príjmu sa nevzťahuje ani na právne poradenstvo pre osoby so špeciálnymi potrebami a staršie osoby, ktoré na zmluvnom základe poskytuje estónska Komora osôb so zdravotným postihnutím (*Puuetega Inimeste Koda*) a Estónske združenie spoločenstiev dôchodcov (*Eesti Pensionäride Ühenduste Liit*). Viac informácií o štátom podporovanej právnej pomoci možno

3 Aké sú požiadavky na účely poskytnutia právnej pomoci?

Štátna právna pomoc

Fyzickej osobe sa poskytne štátna právna pomoc, ak jej finančná situácia v čase, keď požiada právnu pomoc, znamená, že nie je schopná zaplatiť za príslušné právne služby, alebo ak je schopná platiť za právne služby len čiastočne alebo v splátkach, alebo ak jej finančná situácia neumožňuje plniť základné existenčné potreby po zaplatení za právne služby.

Štátna právna pomoc sa poskytuje buď bez povinnosti uhradiť poplatok za štátnu právnu pomoc a náklady na štátnu právnu pomoc (t. j. bezplatne), alebo s podmienkou čiastočnej alebo úplnej úhrady (t. j. príjemca musí následne čiastočne alebo úplne uhradiť náklady na štátnu právnu pomoc, ak náklady nehradí iná osoba alebo štát). Pri rozhodovaní o žiadosti o štátnu právnu pomoc súd posudzuje finančnú situáciu žiadateľa, vyhliadky na úspech jeho nároku (sťažnosti, žaloby, návrhu) a význam danej veci pre žiadateľa. Zraniteľným osobám a iným osobám v zraniteľných situáciách sa vo všeobecnosti štátna právna pomoc poskytuje na plné náklady štátu.

Zástupca sa ustanovuje v rámci štátneho systému právnej pomoci bez ohľadu na finančnú situáciu žiadateľa v prípadoch, keď je takéto ustanovenie povinné (napr. pre podozrivé alebo obvinené osoby v trestnom konaní), ale aj v prípadoch, keď to súd považuje za nevyhnutné na ochranu záujmov osoby.

Právna pomoc sa môže poskytnúť aj právnickým osobám, ktoré vzhľadom na svoju finančnú situáciu nie sú schopné platiť za právne služby, a to na účely dosiahnutia cieľov stanovených v ich stanovách v oblasti ochrany životného prostredia alebo ochrany spotrebiteľa alebo z iných naliehavých dôvodov vo verejnom záujme.

Štátna právna pomoc sa neposkytne, ak:

1. je žiadateľ schopný brániť svoje práva;
2. žiadateľ nemá právo, na ktorého ochranu žiada o právnu pomoc;
3. je žiadateľ schopný uhradiť náklady na právne služby zo svojho existujúceho a ľahko predajného majetku, s výnimkou majetku uvedeného v § 14 ods. 2 zákona o štátom financovanej právnej pomoci;
4. sa neočakáva, že náklady na právne služby presiahnu dvojnásobok priemerného mesačného príjmu žiadateľa vypočítaného z priemerného mesačného príjmu za posledné 4 mesiace pred podaním žiadosti po odpočítaní daní, povinného poistenia, výdavkov na splnenie zákonnej vyživovacej povinnosti a primeraných nákladov na bývanie a dopravu;
5. je z okolností zrejmé, že je len malá šanca, že žiadateľ bude schopný obhájiť si svoje práva;
6. žiadosť bola predložená v súvislosti so žalobou o náhradu nemajetkovej ujmy a vec nemá naliehavý verejnoprávny záujem;
7. sa spor týka hospodárskej činnosti žiadateľa a nemá vplyv na jeho práva, ktoré sa netýkajú tejto hospodárskej činnosti;
8. žiadosť súvisí s konaním o ochranu obchodnej známky, patentu, úžitkového vzoru, topografií polovodičových výrobkov alebo inej formy duševného vlastníctva, s výnimkou práva vyplývajúceho zo zákona o autorských právach (*Autoriõiguse seadus*);
9. sa žiadosť podáva vo veci, v ktorej má žiadateľ jasný spoločný záujem s osobou, ktorá nemá nárok na štátnu právnu pomoc;
10. bola žiadosť o poskytnutie právnej pomoci podaná s cieľom brániť právo, ktoré bolo prevedené na žiadateľa, a je možné dôvodne predpokladať, že tento prevod bol vykonaný s cieľom získania právnej pomoci;
11. je poskytovanie právnych služieb žiadateľovi zaručené na základe zmluvy o poistení nákladov na právne služby alebo povinného poistenia;
12. je potenciálny prínos právnej pomoci pre žiadateľa neprimerane malý v porovnaní s očakávanými nákladmi, ktoré má znášať štát pri jej poskytovaní.

Úvodné poradenstvo

Od 1. júna 2023 majú ľudia žijúci v Estónsku s priemerným hrubým príjmom do 1 200 EUR za štvrtrok predchádzajúci podaniu žiadosti nárok na štátom podporované úvodné poradenstvo. Výnimkou sú rodinné veci

týkajúce sa práv dieťaťa, kde je hranica hrubého príjmu 2 000 EUR. Horná hranica príjmu sa nevzťahuje ani na právne poradenstvo pre osoby so špeciálnymi potrebami a staršie osoby, ktoré na zmluvnom základe poskytuje estónska Komora osôb so zdravotným postihnutím (*Puuetega Inimeste Koda*) a Estónske združenie spoločenstiev dôchodcov (*Eesti Pensionäride Ühenduste Liit*).

4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?

Štátna právna pomoc

Štátnu právnu pomoc možno získať vo všetkých súdnych a mimosúdnych konaniach a vo všeobecnosti vo všetkých právnych otázkach, s niekoľkými výnimkami. Štátna právna pomoc sa neposkytuje

- na účely predloženia žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy a v prípade, že vec nemá naliehavý verejnoprávny záujem;
- ak sa spor týka hospodárskej činnosti žiadateľa a nemá vplyv na jeho práva, ktoré sa netýkajú tejto hospodárskej činnosti;
- ak žiadosť súvisí s konaním o ochranu obchodnej známky, patentu, úžitkového vzoru, topografií polovodičových výrobkov alebo inej formy duševného vlastníctva, s výnimkou práva vyplývajúceho zo zákona o autorských právach.

Úvodné poradenstvo

Úvodné poradenstvo sa poskytuje vo všetkých oblastiach práva s niekoľkými výnimkami.

Právne poradenstvo nezahŕňa zastupovanie pred súdom vrátane vypracovania súdneho dokumentu, s výnimkou:

1. rodinných záležitostí týkajúce sa práv dieťaťa;
2. podania žiadosti o zrýchlené konanie o platobnom rozkaze.

5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?

Neexistujú žiadne takéto osobitné postupy. Existujúce možnosti získania bezplatnej právnej pomoci sa vzťahujú aj na naliehavé prípady.

6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?

Štátna právna pomoc

Formulár žiadosti o štátnu právnu pomoc je k dispozícii na:

[Formulár žiadosti o štátnu právnu pomoc | 91,3 kB | rtf](#)

[Formulár vyhlásenia o finančnej situácii žiadateľa | 104,24 kB | rtf](#)

Formulár žiadosti o štátnu právnu pomoc nájdete aj na webovom sídle Estónskej advokátskej komory (*Eesti Advokatuur*) v časti „Štátna právna pomoc“: <https://www.riigioigusabi.ee/dokumendid-2>.

Úvodné poradenstvo

Ak si chcete dohodnúť stretnutie na úvodné právne poradenstvo, musíte sa obrátiť na HUGO.legal, zaregistrovať sa ako zákazník a zaplatiť osobný poplatok vo výške 5 EUR. Viac podrobností nájdete na:

<http://www.juristaitab.ee/>. Svoju otázku môžete napísať aj na [fórum](#), ktoré sa nachádza na tej istej stránke. Ak chcete zasláť otázku, musíte sa zaregistrovať pomocou estónskeho preukazu totožnosti.

7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?

Fyzická osoba, ktorá žiada o štátnu právnu pomoc, musí k žiadosti pripojiť podpísané vyhlásenie o finančnej situácii žiadateľa, a ak je to možné, tak aj iné dôkazy o tejto situácii. Podozrivý v trestnom konaní, ktorý žiada o

ustanovenie advokáta, nemusí priložiť vyhlásenie o svojej finančnej situácii.

Ak osoba nemá pobyt v Estónsku, musí k svojej žiadosti priložiť vyhlásenie o svojom príjme a príjme členov svojej rodiny za posledné 3 roky vydané príslušným orgánom krajiny jej pobytu. Ak toto vyhlásenie nie je možné predložiť z dôvodov nezávislých od žiadateľa, o poskytnutí štátnej právnej pomoci je možné rozhodnúť bez tohto vyhlásenia.

Formulár vyhlásenia o finančnej situácii žiadateľa je k dispozícii na webovom sídle ministerstva spravodlivosti a na všetkých súdoch a v advokátskych kanceláriách.

8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?

Žiadosti o štátnu právnu pomoc sa spravidla predkladajú súdu. Konkrétny súd, ktorému sa má návrh podať, sa určí takto:

a) Žiadosti o štátnu právnu pomoc pre účastníka súdneho konania v občianskej alebo správnej veci alebo vo veci priestupku sa predkladajú súdu, ktorý sa vecou zaoberá alebo ktorý má právomoc sa ňou zaoberať.

b) Ak žiadateľ žiada o štátnu právnu pomoc na vypracovanie žaloby, návrhu alebo sťažnosti v správnom súdnom konaní alebo v priestupkovom konaní, podáva svoju žiadosť na súd príslušný na prejednanie žaloby, návrhu alebo sťažnosti.

c) Žiadosti o poskytnutie štátnej právnej pomoci na zastupovanie v prípravnom konaní v občianskoprávných veciach alebo v mimosúdnych priestupkových konaniach o priestupkoch alebo na vypracovanie právneho dokumentu alebo na iné právne poradenstvo alebo zastupovanie sa podávajú na okresnom súde v mieste trvalého pobytu žiadateľa alebo na okresnom súde v mieste, kde sa predpokladá poskytnutie predmetných právnych služieb. Ak žiadateľ nemá bydlisko v Estónsku, môže svoju žiadosť podať aj na okresnom súde, v ktorého obvode sa nachádza.

d) Žiadosti o štátnu právnu pomoc na zastupovanie v správnom konaní sa podávajú na správnom súde v mieste bydliska žiadateľa alebo na správnom súde v mieste, kde sa predpokladá poskytovanie predmetných právnych služieb.

e) Ak účasť advokáta počas celého trestného konania nie je povinná a podozrivý si ne zvolil advokáta, ale chce byť nejakým zastúpený, podá žiadosť o štátnu právnu pomoc vyšetrovaciemu orgánu alebo prokuratúre.

f) Ak osoba požiada o štátnu právnu pomoc ako poškodená strana v trestnom konaní, občiansky odporca alebo tretia osoba, súd, ktorý vedie konanie, alebo v prípravnom konaní v trestnej veci okresný súd príslušný na vedenie konania v danej trestnej veci rozhodne, či jej má byť poskytnutá štátna právna pomoc.

g) Ak osoba požiada o štátnu právnu pomoc na konanie o preskúmaní, Najvyšší súd rozhodne o tom, či jej štátnu právnu pomoc prizná.

h) Žiadosti o štátnu právnu pomoc na zastupovanie v exekučnom konaní sa podávajú na súde príslušnom na konanie o sťažnostiach týkajúcich sa postupu exekútora, ktorý vedie exekučné konanie.

9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?

Informácie o štátnej právnej pomoci a úvodnom poradenstve môžete získať na súdoch a v advokátskych kanceláriách. Prevádzkovatelia advokátskych kancelárií sú povinní zabezpečiť, aby osobám, ktoré potrebujú štátnu právnu pomoc, bolo počas pracovnej doby kancelárie bezplatne poskytnuté vysvetlenie o dôvodoch a postupoch získania štátnej právnej pomoci, ako sa stanovuje v zákone o štátom podporovanej právnej pomoci. Organizátori úvodného poradenstva sú tiež povinní bezplatne informovať osoby, ktoré potrebujú pomoc, o dôvodoch a postupoch získania štátnej právnej pomoci a v prípade potreby im pomôcť so správnym vyplnením žiadostí o právnu pomoc.

Informácie o štátom podporovanej právnej pomoci možno nájsť na webovom sídle ministerstva spravodlivosti (*Justiitsministeerium*)(<https://www.just.ee/kohtud-ja-oigusteenuused/oigusabi/riigi-toetatud-oigusabi>).

10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?

Štátna právna pomoc

Na získanie štátnej právnej pomoci sa spravidla musia žiadosti (bod 6) spolu s vyhlásením o finančnej situácii žiadateľa (bod 7) predložiť súdu, ktorý rozhoduje o žiadosti o štátnu právnu pomoc (bod 8).

Žiadosti o štátnu právnu pomoc by sa mali podávať v estónčine alebo v inom jazyku, ktorý je v Estónsku bežný (preklad zabezpečí pracovník poverený prípadom). Žiadosť sa môže predložiť aj v anglickom jazyku, ak je žiadateľ o právnu pomoc fyzická osoba, ktorá má bydlisko v inom členskom štáte Európskej únie, alebo ak je občanom iného členského štátu EÚ alebo právnickou osobou so sídlom v inom členskom štáte EÚ.

V konaní, kde sa zo zákona požaduje účasť advokáta, nemá príslušná osoba žiadnu povinnosť, pokiaľ ide o získanie štátnej právnej pomoci – okrem prípadu, keď má vlastného advokáta –, je úradník, ktorý vedie konanie, povinný zabezpečiť, aby pre túto osobu bol určený advokát, a táto osoba nemusí predložiť žiadosť.

Úvodné poradenstvo

Ak si chcete dohodnúť stretnutie na úvodné právne poradenstvo, musíte sa obrátiť na HUGO.legal, zaregistrovať sa ako zákazník a zaplatiť osobný poplatok vo výške 5 EUR. Kontaktné údaje nájdete na: <http://www.juristaitab.ee/>. Svoju otázku môžete napísať aj na [fórum](#), ktoré sa nachádza na tej istej stránke. Ak chcete zasláť otázku, musíte sa zaregistrovať pomocou estónskeho preukazu totožnosti.

11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?

Štátna právna pomoc

Na žiadosť vyšetrojúceho orgánu, prokuratúry alebo súdu Estónska advokátska komora (*Eesti Advokatuur*) určí advokáta na poskytnutie štátnej právnej pomoci. Vo všeobecnosti jednotlivец nemá právo vybrať si, ktorý advokát mu bude poskytovať štátnu právnu pomoc. Má však právo požiadať o poskytnutie štátnej právnej pomoci zo strany konkrétneho advokáta v prípade súhlasu advokáta s poskytnutím takejto pomoci. V takomto prípade sa meno advokáta, ktorý poskytol súhlas, musí priamo uviesť v žiadosti o štátnu právnu pomoc.

Súd, prokuratúra a vyšetrovací orgán nemajú právomoc dohodnúť sa s advokátom na poskytovanie štátnej právnej pomoci alebo určiť advokáta na poskytovanie štátnej právnej pomoci.

Úvodné poradenstvo

V prípade úvodného poradenstva si osoba, ktorá potrebuje pomoc, môže sama vybrať advokáta na základe svojej lokality a oblasti poradenstva alebo vyhľadať advokátsku kanceláriu.

12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?

Nie. Štátna právna pomoc pokrýva cestovné náklady a náklady na ubytovanie, ktoré vznikli advokátovi alebo prevádzkovateľovi advokátskej kancelárie v súvislosti s poskytovaním štátnej právnej pomoci, náklady na preklady a náklady spojené s predkladaním dôkazov. Okrem toho môže súd rozhodnúť, že osoba bude v rámci procedurálnej pomoci na svoju žiadosť úplne alebo čiastočne oslobodená od trov konania.

13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?

V prípade štátnej právnej alebo procedurálnej pomoci, ktorá podlieha čiastočnej náhrade, znáša náklady neúspešná protistrana, iná osoba alebo štát.

14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?

Áno. Štátna právna pomoc sa vzťahuje na odvolania, kasačné opravné prostriedky, odvolania proti rozhodnutiam

a súdne preskúmanie.

15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?

Ak súd, vyšetrovací orgán alebo prokuratúra rozhodli o poskytnutí štátnej právnej pomoci, môžu na žiadosť advokáta poskytujúceho štátnu právnu pomoc alebo z vlastného podnetu kedykoľvek opätovne v súlade s postupom podľa zákona o štátom financovanej právnej pomoci posúdiť, či dôvody stanovené v zákone na poskytnutie štátnej právnej pomoci danému žiadateľovi naďalej trvajú, a ak pominú, poskytovanie štátnej právnej pomoci ukončiť.

Ak sa štátna právna pomoc prestane poskytovať, advokát, ktorý poskytuje štátnu právnu pomoc, je zbavený tejto povinnosti a súd na žiadosť advokáta určí výšku jeho odmeny za právnu pomoc a rozsah, v akom sa mu uhradia náklady na štátnu právnu pomoc. Súd zároveň určí povinnosť príjemcu štátnej právnej pomoci uhradiť štátu sumu, ktorá má byť vyplatená advokátovi, v plnom rozsahu alebo čiastočne.

16 Môžem namietiť proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?

Proti uzneseniu o zamietnutí štátnej právnej pomoci sa možno odvolať v súlade s postupom stanoveným v právnych predpisoch upravujúcich príslušné súdne konanie.

17 Má žiadosť o právnu pomoc za následok prerušenie plynutia premlčacej lehoty?

Nie.

Ďalšie informácie

Ďalšie informácie o estónskom systéme bezplatnej právnej pomoci získate na ministerstve spravodlivosti na tejto adrese:

Ministerstvo spravodlivosti (*Justiitsministeerium*)

Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn

Tel.: (+372) 620 8100

E-mail: info@just.ee

■ Posledná aktualizácia: 25/07/2025

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.